

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. II. Vtrùm sanctificet humanitatem personalitas, an natura & utrùm
infinité.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

Patres: hæc autem apertè convincunt fuisse eam per Deitatem sanctam.

V. *Quod est cõ-
sors divina
natura, est
formalissimè
sanctum.*

Ratio conclusionis est, quia quod est consors divinæ naturæ, est formalissimè sanctum, cum ergo humanitas per intimam conjunctionem ad divinam in Verbo naturam sit perfectissimè consors divinæ naturæ, erit etiam perfectissimè sancta. Confirmatur: gratia habitualis quia reddit animam, in qua est, amabilem & gratam Deo, sanctificat illam, sed Verbum unitum humanitati, non facit ipsam minus, sed multo magis amabilem, Deoque gratam, quàm gratia habitualis eidem unita, ergo. Confirmatur secundò: opera Christi erant infinite grata Deo, ut supra vidimus ex Patribus, sed non ex alio principio sumpserunt valorem, quàm ex hac gratiâ increatâ naturæ humanæ unitâ, ergo.

VI. *Si assumere-
tur natura
irrationalis,
esset sancti-
ficata secun-
dum suam
capacitatem*

Objicitur primò: Potest eadem sanctitas increata uniri naturæ irrationali, ut supra admisi- mus, lapidi verbi gratia, vel ligno, ergo etiam illam naturam reddet sanctam. Respondetur: res irrationales non fore sanctas omni ratione, seu capaces actionum studiosarum, sed solum juxta capacitatem subjeçti, ut de effectu formali personæ omnes fateri debent, & de variis effectibus formalibus rerum, etiam naturalium, quas supra adduximus, Disputatione præcedente. Esset tamen illa natura sancta, id est sanctificata ex conjunctione cum divinitate, sicut fuit corpus Christi in triduo, quod tamen tunc non erat amicum Deo, & hoc sensu gratum & sanctum, utpote hujus effectus incapax. Quod verò objicit Faber, hinc sequi; si Deus uniret sibi hypostaticè diabolum fore ut etiam esset sanctus, nullius est momenti; quis enim de hoc dubitat, ipso facto enim tolleretur ab eo peccatum, & esset amicus Dei, quod mirum est negari unioni hypostaticæ, cum concedatur gratiâ habituali.

VII. *Aliud est de
denomina-
tione æterni-
tatis, &
immortalis.*

Objicitur secundò: Alia attributa, ut æternitas, immensitas & immortalitas non tribuunt suos effectus formales humanitati, ergo nec sanctitas. Nego consequentiam: Disparitas est, quia hæc attributa non tribuunt suum effectum quomodocumque conjuncta, sed conjuncta, ut ita loquar per identitatem: sicut simili argumento contendere quis posset animam reddi existentem, supernaturalem, & accidens per gratiam habitualem, sicut autem hic respondent illi has denominationes solum dari per identitatem, ita & ibi. Per illa ergo attributa unita solum denominatur humanitas habens immortalitatem, immensitatem, & æternitatem, vel, ut aliqui loquuntur, æternificata, ut per gratiam habitualem habens in se supernaturalitatem, non tamen æterna per illam, nec supernaturalis per hanc. Est tamen sancta per divinitatem, quia ex vi unionis formaliter datur humanitati complementum substantialiale, ad quod est incompleta, substantia nimirum, eo autem ipso quòd alicui capaci tribuitur substantia divina, fit persona non extranea à Deo, & consequenter filius naturalis Dei, eo autem ipso quòd est filius naturalis Dei, est objectum congruum divinæ dilectionis speciali modo, ergo sanctus; si enim ipso facto quòd quis fit filius Dei adoptivus, fit sanctus, quanto magis si filius naturalis.

VIII. *Bonum idem
est ac inte-
grum, seu
perfectum.*

Ad quæ melius intelligendâ notandum, perfectum, bonum & amabile, idem esse; bonum enim idem est ac integrum, seu perfectum, unde ortum proverbium, bonum ex integrâ causâ, quo autem aliquid melius, eo amabilius, & æstima-

tionem magis dignum: cum ergo Verbum perficiat humanitatem summâ perfectione, reddit eam summè amabilem Deoque gratam in ordine ad communicationem supernaturalium donorum & operationum, quibus Deus cum amicis suis versatur, ut sunt visio beatifica, amor, &c.

Notandum præterea, subinde ex diversitate & defectu solius unionis proportionatæ, formam non dare effectum formalem: sic species Sacramentales panis non dominant Christi corpus album, quia licet aliquo modo physicè ei uniantur, non tamen per unionem informationis, & si intellectio, visio & alii actus intentionales sint modi, quantumvis intellectio unius Angeli uniretur alteri per unionem distinctam, non tamen tribueret effectum formalem, quia non unitur modo proportionato, nempe per intimam affectionem, & instar modorum. Hinc ergo fit, attributa immensitatis, æternitatis, &c. non tribuere effectum formalem, vel quasi formalem naturæ humanæ, quia non uniantur per identitatem, quem tamen modum unendi sanctitas non requirit ad effectum suum formalem, ut ostensum est. Omnipotens etiam est qui habet omnipotentiam à se, & secum identificatam. Deinde omnipotentia Dei est vitalis virtus operandi ex impulsu voluntatis, nec applicari potest ad agendum à creatura, cum excitari non possit vitaliter, nec subdi illius imperio.

Objicitur tertio: Saltem per intellectionem & per volitionem divinam denominabitur humanitas intelligens & volens, sicut denominatur sancta per sanctitatem. Nego antecedens: vel enim intellectio & volitio in creatis dicit etiam in suo conceptu formali actionem physicam ab intelligente procedentem, & tunc clarum est non posse reddi humanitatem intelligentem per intellectionem divinam, cum illam non possit producere: vel si intellectio, ut aliqui volunt, consistat in solâ qualitate, adhuc humanitas non intelliget per intellectionem divinam, tum quia intellectio divina non est vitalis respectu humanitatis, cum non procedat ab intrinseco in illâ, vel actu vel aptitudine, cui autem non competit genus non competit species, si ergo intellectio non est vita respectu humanitatis, multo minus erit intellectio respectu illius, sicut etiam propterea Angelus non intelligeret, nec viveret per actus intellectus hominis, nec homo per actus Angeli, quod à fortiori urget de actibus Dei respectu tum hominis tum Angeli.

Tertio dari potest disparitas ex ipsa ratione formali subsistentiæ, quæ non est ex conceptu suo forma, etiam in creatis, sed terminus naturæ: intellectio autem & volitio, & actus omnes vitales sunt ex conceptu suo forma, & accidentia, ac proinde intellectio divina supplens earum vi- ces deberet esse forma, & perficere humanitatem, illam informando, quod implicat.

SECTIO SECUNDA.

*Vtrum sanctificet humanitatem person-
alitas, an natura, &
vtrum infinite?*

PATER Vasquez suprâ, ait sanctificare solam naturam, alii solam personalitatem, Suarez & alii affirmant ab utrâque hunc effectum provenire, quod

IX. *Ex desin-
unioni pro-
portionalia
forma fre-
quenter mo-
dat suum
effectum for-
malem.*

X. *Dicitur: Hu-
manitas
Christi in-
tellecti per
intellectio-
nem divi-
nam, sicut
est sancta
per sancti-
tatem.*

XI. *Alia dispa-
ritas affig-
natur inter
intellectio-
nem & san-
ctitatem
quoad effe-
ctus.*

I. *Variis modis
licendi
modi.*

quod videtur probabilius. Et quidem de natura videtur certum, tum ob auctoritatem Patrum tum quia verè unitur natura divina humanitati, mediatione virtuali personalitatis tanquam communicationis naturæ. Confirmatur: omnes namque fateri debent mediationem personalitatis non oblatre quo minus deificetur humanitas à naturâ divinâ; ergo nec quo minus ab eadem sanctificetur, cum ipso facto reddat eam summe amabilem, & æstimatione dignam.

II. Declaratur quo pacto humanitas sanctificetur etiam à Personalitate Verbi.

De personalitate, si concipiatur ut distincta uniri, idem probatur; est enim qua talis infinita perfectio, redditque humanitatem participem divini esse. Realiter ergo loquendo dici debet sanctificari humanitas à toto Verbo, cum totum sit illi unitum, ratione autem nostrâ & à naturâ & personalitate. Nec obstat sanctum dici, id quod est particeps formaliter divinæ naturæ, unio autem cum Personalitate formaliter, non est participatio divinæ naturæ. Respondetur enim licet personalitas non sit formaliter natura divina, est tamen identicè, sicque vera & propria illius participatio, non per imitationem solum ut est gratia habitualis, sed per realem communicationem & identitatem, ex quo fit ut sit formaliter sanctitas, & consequenter unio illius unio sanctitatis, cum sit unio participationis perfectissimæ naturæ divinæ, quæque reddit hominem filium Dei naturalem, & perfectissimè confortem naturæ divinæ, dans ei jus ad beatitudinem supernaturalem, & constituens hæredem.

III. Obijc. Ergo tota Trinitas sanctificat humanitatem.

Dices: Si Deitas sanctificat humanitatem, ergo tota Trinitas eam sanctificat, cum Deitas omnibus tribus Personis sit communis. Contra, ergo, & omnes tres Personæ Deificant humanitatem, cum Deificetur à Deitate, ut definitum est à sextâ Synodo, actionem. Respondeo itaque, denominationes quæ conveniunt naturæ secundum se tribui omnibus tribus personis, quæ tamen conveniunt ei ut in uno supposito, non conveniunt eidem ut in alio: sic si eadem numero albedo esset in nive & lacte, & nix esset opposita oculo, lacte non apparente, nullus dicit hoc album, seu lac producere speciem sui in oculo, sed solum nivem, quia subiecta seu supposita sunt diversa, licet forma sit eadem, quæ tamen non emittit species hic, & nunc, nisi ut in hoc subiecto. Sic si homo quispiam manu dextrâ pingat, aut aliud quidpiam præstet, non dicimus ipsum manu sinistra illud præstitisse; licet anima quæ est etiam in manu sinistra id præstet, quia nimirum ut in sinistra virtutem suam non applicat, sed ut in dextrâ, idem dici hic debet de divinitate applicatâ humanitati, non per aliam personalitatem, quam Verbi, sicque Verbum illam sanctificat, non Pater aut Spiritus Sanctus.

IV. Christus ut homo, si reduplicatur suppositum, est infinitè sanctus.

Quoad secundum: In primis certum est humanitatem Christi habere in se sanctitatem simpliciter infinitam, ipsam scilicet sanctitatem Verbi. Secundò certum est Christum, etiam ut hominem, si reduplicetur suppositum, esse infinitè sanctum simpliciter, & tam sanctum ac est Deus, cum ut sic sit Deus. Quæstio ergo procedit de humanitate abstractè sumptâ, & ut distincta est, non ut separata à Verbo, utrum scilicet ex unione hac ad Verbum fuerit infinitè sanctificata, ita ut Deus æqualiter amet humanitatem ob hanc conjunctionem, atque amat ipsum Verbum.

V. Verisimilius

Affirmant aliqui. Probabilius tamen videtur quod ait Pater Suarez hic, disp. 22. sect. 1. post

secundam conclusionem, nempe humanitatem, quamvis sit infinitè sancta per divinitatem, non tamen esse tam sanctam ac est ipsa divinitas, tum quia divinitas est sancta per essentiam, humanitas solum per participationem, tum quia non reddit humanitatem radicaliter impeccabilem, & consequenter non tam sanctam ac est Deus: Tertio sanctitas increata non est tam una cum humanitate, atque cum Verbo, quicum identificatur, multum verò hoc juvat ad perfectionem sanctitatis, & moralem æstimationem personæ cuius est. Quarto, magis æstimabile est esse Deum, quam solum aliquid deificatum, & de quo affirmari non potest esse Deum. Quæ omnia apparent ex diversitate modi tendendi affectus, quem Deus habet erga se, & erga humanitatem, se enim necessariò amat, humanitatem autem liberè, cum adhuc possit eam destruere, major autem, per se loquendo, est perfectio objecti determinantis necessariò ad amorem sui, quam objecti indifferentis ut ametur, & non ametur.

est Christi humanitatem non esse tam sanctam ac est Deus.

Dices: Sanctitas Verbi est infinita simpliciter in omni genere sanctitatis, sed hanc habet humanitas, ergo per eam est sanctificata in omni genere. Nego consequentiam, cum enim non sanctificetur eodem modo, quo Verbum, nempe per identitatem, non est sancta simpliciter, & in omni genere, modus quippe habendi sanctitatem multum ad moralem æstimabilitatem pertinet, ut diximus, nec reddit humanitatem radicaliter impeccabilem, sanctam essentialiter, &c.

VI. Modus habendi sanctitatem multum confert ad moralem æstimabilitatem.

Urgebis: Sanctitas Verbi, ut dictum est, est infinita in omni genere, sed quicquid habet forma ut quo, tribuit subiecto ut quod, ergo. Contra primò: Est sanctitas per essentiam ut quo, ergo hunc effectum tribuet humanitati ut quod. Contra secundò: Ergo unita lapidi tribuet ei omnes effectus suos formales, vel quasi formales. Distinguo itaque minorem: Quicquid habet forma ut quo respectu omnis subiecti, debet cuius subiecto tribuere ut quod, concedo minorem: quicquid habet forma ut quo respectu alicujus particularis subiecti, debet tribuere ut quod omni subiecto, nego, ut variis exemplis sæpè monstratum est. Cum ergo sanctitas Verbi non sit apta reddere humanitatem sanctam necessariò, & per identitatem, & essentiam, non reddit eam sanctam omni genere sanctitatis simpliciter, sed solum secundum quid, seu maxime sanctam sanctitate participatâ.

VII. Dices: Sanctitas Verbi est infinita in omni genere, ergo hunc effectum tribuet humanitati.

Dices secundò: Calor ut quatuor, quia totus communicatur subiecto, reddit illud calidum ut quatuor, unde tam calida est aqua habens calorem ut quatuor, atque ignis cum eodem, esto huic sit connaturalis calor, illi violentus, ergo idem est de sanctitate. Nego consequentiam: Disparitas est, quia calor & eodem modo unitur utrique subiecto, & effectum suum adæquatum utrique communicat, quorum tamen utrumque in sanctitate increatâ respectu humanitatis deficit, ut ostensum est. Addo si aliquid esset calidum ut quatuor per essentiam, licet non esset magis calidum, quam aliud, quod haberet calorem ut quatuor, esset tamen perfectius calidum, sicque hoc titulo Verbum est perfectius sanctum, quam humanitas, & consequenter sanctius, cum, ut dixi, modus habendi sanctitatem conferat ad perfectiorem sanctitatem, & æstimationem moralem.

VIII. Obijc. Calor ut quatuor non minus reddit aquam calidam ut quatuor, quam ignem.

Dices

IX.
Obij. Humanitas Christi subsistit in Verbo, ergo per eam sanctitas est in Verbo.

Dices tertio: Humanitas Christi subsistit infinite ex eo quod habeat infinitam subsistentiam Verbi; ergo cum sit etiam sancta per infinitam ejusdem Verbi sanctitatem, erit similiter sancta infinite. Respondetur, eodem modo procedendum de sanctitate & subsistentia: Dico itaque humanitatem Christi per Verbi subsistentiam subsistere infinite ex parte formæ, vel quasi formæ, non tamen ex parte modi, nec tam perfecte subsistere per hanc subsistentiam, ac per eam subsistit Verbum ipsum: humanitas itaque per eam subsistit contingenter, mediante unione realiter distincta, & in alio, Verbum autem necessarium, per identitatem, & in se, sicque multo perfectius subsistit quam humanitas quoad modum, quamvis res per quam subsistunt sit eadem. Idem dicendum de sanctitate.

X.
Quamvis Deus eodem actu in Verbo tendat ad humanitatem, non tamen equaliter.

Dices quarto: Deus eodem actu amoris amat totum Christum, ergo omnes ejus partes amat æqualiter, cum per eundem formaliter actum in omnes tendat. Negatur consequentia: etsi namque idem actus indivisibilis terminetur ad Verbum & humanitatem, non tamen æqualiter: sic Deus eodem actu amat creaturam propter ipsum Deum, non tamen æqualiter, cum propter quod unumquodque tale, &c. sic beatus videns creaturas in Deo, clarius illo actu videt Deum, in naturalibus eodem actu sæpe videmus albedinem & nigredinem, objectum magis & minus remotum, amamus sanitatem amico, &c.

SECTIO TERTIA.

Inquiruntur quedam circa sanctificationem humanitatis.

I.
An gratia habitualis mediata tantum uniat naturam creatam illam sanctificat.

QUÆRES primò: Utrum sicut divinitas, quamvis mediata tantum uniat humanitati, nempe mediante personalitate Verbi, eam nihilominus secundum nos sanctificat; utrum, inquam, gratia habitualis mediata tantum uniat naturam alicui creatam, eam sanctificaret. Ponamus exempli gratia naturam aliquam humanam uniri hypostaticè Angelo in gratiâ habituali existenti, quarimus an mediata hæc unio cum gratiâ in Angelo sufficiat ad naturam humanam reddendam sanctam, sicut natura humana Christi, ut diximus, sanctificatur non solum per Personalitatem Verbi, sed etiam per naturam divinam.

II.
Resp. Gratiam habituales mediata tantum uniat non sanctificat.

Respondetur negativè: tum quia natura divina non distinguitur realiter à Personalitate Verbi, sed tantum virtualiter, gratia autem habitualis realiter distinguitur à naturâ Angelicâ. Deinde gratia habitualis non alio modo sanctificat quam informando subjectum, in quo differt à sanctitate increatâ, gratia autem Angeli nullo modo informat naturam illam humanam. Unde quamvis hic homo dici posset Angelus sanctus, non tamen sanctus homo. Tandem magis mediata uniretur natura hæc humana gratiæ habituali Angeli, quam humanitas Christi uniri naturæ divinæ; unitur enim immediate Personalitati Verbi, deinde divinæ naturæ, natura autem illa humana uniretur quidem immediate subsistentiæ Angelicæ, deinde naturæ Angeli, adhuc tamen uno gradu distat à gratiâ Angeli, sicque remotior est à gratiâ illâ creatâ, quam Christi humanitas ab increata: si quidem natura Angeli esset sanctitas sicut est natura divina, esset quoad

hoc paritas, sicque, si aliud non esset, lata tamen est vel hoc nomine disparitas.

III.
Si natura divina per impossibile uniretur alicui creatæ, natura mediantem personalitate creatâ, natura illa creatæ non esset tam sancta, ac modo est natura humana Christi.

Quæres secundò: Si per impossibile natura divina uniretur immediate personalitati alicui creatæ, & consequenter mediatè naturæ: utrum hæc natura creata tam perfecte redderetur sancta ac modo? Respondetur, posito hoc casu impossibili naturam illam non tam perfecte reddidit sanctam, ac modo reddita est sancta natura humana Christi per unionem cum naturâ divinâ mediante personalitate Verbi. Ratio est: nam non unitur immediate natura illa creata nec divinæ naturæ nec ulli perfectioni divinæ, sed mediatè tantum, nempe per subsistentiam creatam, ac limitatè perfectionis. Quamvis ergo res communicata esset eadem, nempe natura, modus tamen eam communicandi est longè inferior in hoc, nimirum per personalitatem creatam. Eset quidem homo ille per communicationem idiomatum Deus, & divino cultu colendus.

IV.
Utrum etiam unio hypostatica sanctificet.

Quæres tertio: Utrum etiam unio ipsa hypostatica sanctificet humanitatem. Multi cum Vasquez hic, Disp. 41. cap. 4. & Suarez negant; quia tota essentia unionis est solum conjungere Verbum seu summam sanctitatem humanitati, non tamen ut ipsa sanctificet, sicut nec sanctificet, unio gratiæ habitualis.

V.
Probabilis est unio hypostaticam in suo genere sanctificare.

Non tamen video cur non possit idem esse, & communicatio sanctitatis unius ordinis, & simul sanctitas in alio, sicut suo modo fatentur omnes de Personalitate & naturâ divinâ: sic etiam unio inter animam & corpus in homine non solum habet quod illa conjungat, sed etiam quod sit radix dispositionum heterogenearum in corpore humano; ergo non est ita essentia unionis alicujus unire extrema, ut aliud munus habere non possit. Deinde unio hypostatica, est substantialis unio, & primùm creatum in ordine supernaturali, non unionem solum gratiæ habitualis, sed ipsam etiam gratiam in perfectione longè superans, quidni ergo sanctificabit.

SECTIO QUARTA.

An Christus habuerit gratiam habituales?

I.
Proponitur ratio dubitandi.

RATIO dubitandi est: munus quippe gratiæ habitualis est, ut subjectum in quo est, reddat sanctum & iustum, elevetque ad esse divinum, sed Christi anima multò perfectius sanctificatur, esseque divinum excellentiori longè modo accipit, nempe per ipsam increatam sanctitatem Dei, ratione cujus efficitur principium operationum Theandricarum, & ratione hujus jure infinitis nobiliori virtutes omnes infusus recipit, per quas operationes omnes supernaturales ac meritorias producat, superflua ergo in Christo videtur gratia habitualis.

II.
Negari tamen non potest Christi animam fuisse gratiam habituales sine temeritate negari non posse affirmet: Scriptura enim eodem modo loquitur de Christo ac de nobis; unde sicut ex illo Joannis primo cap. 2. Et vos unctiorem habetis à sancto, nempe Spiritu probant

Fuisse nihilominus animam Christi habituali gratiâ ornatam constans est Theologorum opinio, idque Suarez hic, Disp. 18. sect. 2. censet esse de Fide & variis Scripturæ sacre, Conciliorum, & Patrum testimoniis confirmat. Vasquez tamen Disp. 41. sect. 1. negat esse de Fide, licet sine temeritate negari non posse affirmet: Scriptura enim eodem modo loquitur de Christo ac de nobis; unde sicut ex illo Joannis primo cap. 2. Et vos unctiorem habetis à sancto, nempe Spiritu probant